

Reklámreklám

Ez is egy fok, hogy eljutottunk ide. Most már a reklámnak is van reklámja; tévében, sajtóban. Még egy reklámmal több. Mondhatom, számítani lehetett rá. Biztos volt egy közvélemény, amit kikutattak, és kijött, hogy a nép nem részesíti előnyben a reklámot a filmmel, ezért reklámozni kell.

De milyen óvatosan! Tételesen be van bizonyítva, hogy semmi nem működne reklám, és a hozzá szorosan köthető szponzor nélkül. Nem is tagadjuk ezt, tudjuk, más pénzforrási lehetőség nemigen van, mint a reklámozó szponzor. Csakhogy a reklám reklámja túllő ezen a néhány gramm agyvelővel is simán hihetőn.

Mert azt mondja a reklám reklámja, hogy mi lenne velünk reklám nélkül? Például nem tudnánk, hogy mire valók az új termékek. Talán annyira szalajtottak azért nem vagyunk, hogy állunk a „bótban”, oszt vascsorára megvesszük a vécepapírt meg a légfrissítőt, ott-hon az új zacskós levesporral haját mosunk, az új intim betétbe a gyerek oszsonnyját csomagoljuk, az antibakter szappant ráreszeljük a szendvicstre, a dezodorral befűjük a virágokat, a cukorkát kúpként használjuk. Ennyire azért nem vagyunk idióták. Szerintem nem. De ha így sulykolják a reklámokat, akkor előbb-utóbb elérjük ezt a szintet, amikor már reklám nélkül nem tudjuk, hogy mi, mire való. Ebből a szempontból még elhamarkodott volt a reklám reklámjának ez a fólvezetése.

De egy dolgról nem beszélnek. Arról, ha nem csálnak az értesülések, hogy az egyes termékekre fordított reklámozási összeg be van építve (jó erősen lekenve martellal) a termék árába, amit hogy s hogy nem, mi fizetjük meg. Azaz kész az ördögi kör, ha akarjuk, ha nem. Mi adjuk a pénzt arra, hogy a termékek nevét sulykolhassák a fejünkbe. De a mi pénzük az ő pénzük lesz, amivel meg azt csinálnak, amit akarnak. Ezt akarják, hogy fogyasztói társadalom legyünk, amelyik, ha megvonják tőle a reklámot, önállótlaná válik.

Podmaniczky Szilárd

Ájárható természettudomány

Szintek, formák, szakok

A József Attila Tudományegyetem Természettudományi Karán az integrációs folyamat előrehaladtával új szakokról, új képzési szintekről és formákról, valamint egy rugalmas, átjárható oktatási rend kialakulásáról tájékoztat dr. Papp Katalin dékánhelyettes.

Az első szint az úgynevezett felsőfokú akkreditált szakképzés, melynek során a képzési jegyzékekben szereplő szakmákat sajátíthatják el a jelentkezők. Ilyen például a mesteroptikus vagy a kémiafizika műszertechnikus. A második a főiskolai szint; már csak kormányrendeletre vár a kutató-laboratóriumi operátor vagy a biológus kutatóasszisztens képzés beindítása. A harmadik szint a hagyományos egyetemi diploma, mely tekintetében új-donság, hogy főiskolai vagy bölcsészkarai tanulmányokkal kiegészítve, szabad szakpárosításban folytatható. A következő szintet a doktori programok, az úgynevezett PhD-s képzés jelenti. A karon minden tudományterületen indult akkreditált doktori program. Az utolsó szintet a szakirányú továbbképzés jelenti, melynek fontos része a középiskolai tanárok törvény által előírt továbbképzése és a szakvezető-tanár képzés.

Az új szakok és szintek mellett megjelentek az új képzési formák is. Ilyen például a kiegészítő alapképzés, melyen főiskolai végzettséget lehet egyetemi diplomával „megfejteni”, mind nappalin, mind levelezőn. Szinte minden szakon lehetséges már levelező tagozaton folytatni az egyetemi alap-tanulmányokat, és lehetőség van arra is, hogy kémia tanári diplomával számítástechnika szakot végezzenek a jelentkezők.

A rugalmas reagálást nehezíti az akkreditációs eljárások bonyolult volta. A karon történő jóváhagyás után a tanszék-csoportok kezdeményezését megvitatja az egyetemi tanács, majd a Magyar Akkreditációs Bizottság és a Felsőoktatási Tudományok Tanácsa engedélyezi a szakindítást. Ezután indul meg az államigazgatási eljárás, amely végén kormányrendelettel kerül pont a procedúra végére.

K. G.

Beszélgetés Kovács László professzonnal Milyen a reprodukciós egészségünk?

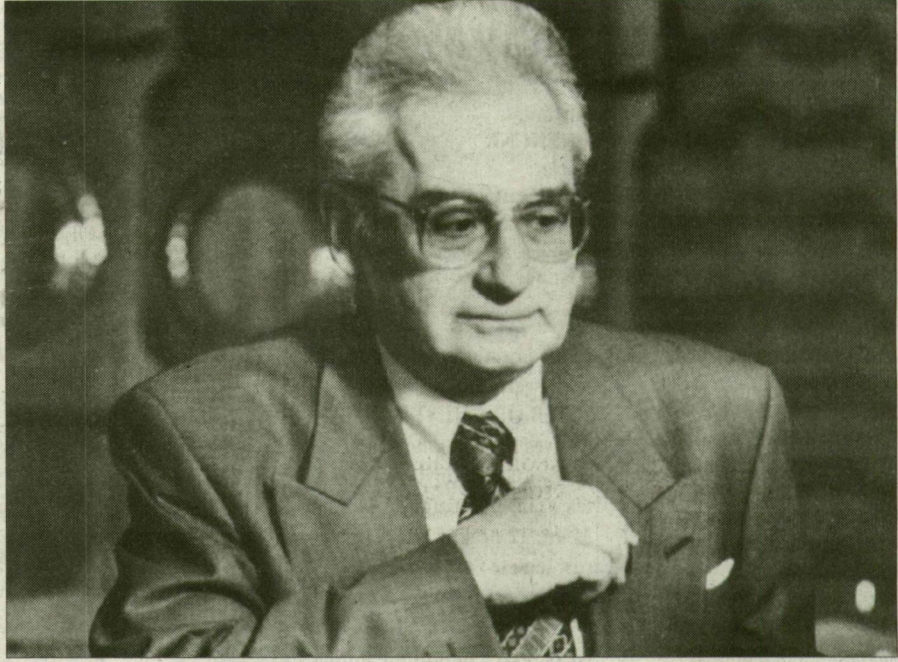
Mit jelent a szakma euro-konformitása? Mi foglalkoztatja leginkább a világ szülészait, nőgyógyászait mostanában? Mitől függ, hogy milyen egy országban a reprodukciós egészség? Egyáltalán mit jelent ez a fogalom? Majdnem biztos, hogy az olvasók többsége már tudja, kitől lehet ezekre a kérdésekre választ kapni: dr. Kovács László egyetemi tanár, a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikájának igazgatója – nemcsak külföldön ismert tudós. Itthon köztisztviselőként álló orvos. Olyan ember, akire rábizzuk magunkat – életünk legfontosabb pillanataiban.

● *Lehet azt mondani, hogy most már Brüsszelnek is dolgozik?*

– Mint az élet egyéb területeit, az orvostudományt, azon belül a szülészeti-nőgyógyászati is érinti az európai integráció. A föld-rész szülész-nőgyógyászai sokáig két szakmai szervezetben dolgoztak, a kelet-európainak egy ideig én voltam az elnöke. Nemrégiben sikerült egyesíteni a két területet, majd az egységes európai szervezetben megalkult egy kilenc tagú bizottság a szakmai reguláció egységesítése céljából. A képzés, a szakvizsga, a diplomák egyenértékűsítésének kérdései, a szakmai subspecialitások beillesztése az egységes szabályozásba – ezek foglalkozunk. A közép- és kelet-európai szülészeket és nőgyógyászokat képviselem ebben a grémiumban.

● *Valamennyi szakmai aktualitás előkerülhetett a közelmúltban Budapesten tartott európai kongresszuson, amelynek professzor úr volt az elnöke. Mi foglalkoztatja leginkább a szülészeket és nőgyógyászokat?*

– Vannak témák, amelyekben teljesen egységes álláspontot képvisel a szakma, amelyeknek a problematikája ugyanaz Nyugaton és Keleten. Am például a rosszindulatú betegségek több áldozatot szednek a Lajtvától keletre. Az egészségügy sze-

„A szegénység mellett az attitűd is meghatározó.” (Fotó: Miskolczi Róbert)

génysege és az eltérő attitűd miatt.

● *Ez mit jelent?*

– Magatartást. Kulturált-ságot. Világszerte használt szakszóval: a reprodukciós egészség védelmének, megtartásának igényét és gyakorlatát jelenti. Ez az úgynevezett szexuális felvilágosítás-tól, a családi életre nevelés kultúrájától, a családtervezésen, a meddőségek kezelésén, az onkológiai szűrésen át az úgynevezett egészséges öregezés kultúrájágig sok mindenre kiterjed. A szaporodás – és annak szervei – egészségét jelenti. Az a tény például, hogy Hollandiában az igen liberális abortusz-törvény ellenére a legalacsonyabb az abortuszok száma, egyértelműen a magatartásnak, a hozzáállásnak, az attitűdnek köszönhető.

● *A kongresszus ideje körül történt egy vita a fogamzásgátló tabletták tromboziskockázatáról; ez is kulturáltság kérdése?*

– Részben. A média magatartását talán nem nekem kell magyaráznom, tény, hogy a rossz hír mintha értékesebb lenne, mint a jó hír. Nem túlzok: minden évben elterjed valami vaklárma, egy-egy tévhit a hormonális szerekről. A trombozisz-ügy miatt kitört brit pánik követé megfélemlen akar élni. A tanulmány azt az észrevételt is alapul veszi, hogy az öszö-vetségi világban Istent jelen-valónak tekintették, olyan is-lönböző szövetségkötések

mint a tablettaszedésel. Keresve sem találni olyan új-ságcikket, amely például az-zal foglalkozna, hogy a hu-zamosan tablettát szedő nők körében a felére csökken a méhtrák, egyharmadára a petefészekrák; hogy védettek a gyulladáások, a júndulatú daganatok, ciszták kialakulá-sával szemben. A tabletták-ról jó esetben sem tudnak többet a nők, mint hogy a terhesség megelőzésére szol-gálnak. A védettséget bizto-sító hatásokat nem ismerik, tehát nem tudnak mérlegelni. Az említett konkrét rizikót, a tromboziszveszélyt például egészen biztosan kiegyenlíti a tablettaszedés haszna – er-ről teljesen megbízható sta-tisztikák vannak.

● *A nők – a Lajtvától keletre – a változó kor utáni gyors leépülésbe is inkább belenyugszanak?*

– Ezen a területen is való-di szerepe van az attitűdnek. A nők életük egyharmadát a változó kor után élnek le, ami-kor – megfelelő kezelés hí-ján – a szervezetnek sok funkciója, amely a tüszőhor-mon működéséhez kötött, elkezd sorvadni. A változó kor kellemetlen tünetei, az öre-gedés jelei, de a gyakran ro-hamos ütemű csontleépülés is megelőzhető hormonpótló kezeléssel. A tüszőhormon hiánya nagyon rontja az agyi erek állapotát; a hormontab-lettával tehát az öregségi de-generáció is lassítható.

● *Vagyis a reprodukciós egészségüket megtartani*

akaró nők folyamatosan szedjenek tablettákat? A fogamzásgátlókról egyenesen térjenek át a hormonpótlókra?

– Ez sokak számára való-ban így van. A nőknek tulaj-donképpen idős korukig, év-tizedeken keresztül gyógy-szerszedséssel javallott, ha a fo-gamzásgátlást is így oldják meg.

● *Az abortusz ingyenes, a tabletták drága, mert csak részben támogatja az egészségbiztosító. A csonttritkulás pedig nép-betegség. A látszólagos spórolás valójában életel-lenes és gazdaságtalan. Mit lehet tenni?*

– Prioritásokat minden-képpen meg kellene állapítá-ni, a legnagyobb szegény-ségben is, sőt akkor igazán. Legalább a fiatalok számára kellenne könnyebben hozzá-férhetővé tenni a tablettákat! Az abortuszok tíz százaléká-ban egészen fiatal nők viszik a vásárra a reprodukciós kar-rierjük, kockáztatják a szü-lőképeségüket.

● *Magas kitüntetéssel, a Magyar Köztársaság Érdemrend Tisztikereszt-jével nemzetközileg érté-kes tevékenységét ismer-ték el a közelmúltban. Elégedett ember?*

– Azt hiszem, sohasem leszek magammal elégedett, de jól vagyok, dolgozom, és persze jól esik, ha a munká-mat elismerik.

Sulyok Erzsébet

Szegedi teológus könyve

Bibliai szövetségkötések

● **Munkatársunktól**
Az Agapé kiadó Katolikus teológiai kézikönyvek elnevezésű, újonnan indított sorozatának „A szövetség mint ajándék és elkötelezettség” címmel jelentette meg Thorday Attila tanulmányát.

Thorday Attila, a Szegedi Hittudományi Főiskola fiatal tanára könyvében az öszö-vetségi Biblia Isten és ember közötti szövetségmodelljét tárgyalja, abból kiindulva, hogy az Isten és népe közötti szövetség a Biblia egyik kulcsfogalma, amely a kü-lönböző szövetségkötések

révén fel-felbukkan az Ószö-vetségben. Thorday Attila könyve négy különböző vá-laszt tár fel és elemez, azo-kat, amelyeket Ábrahám, Dávid, Noé, illetve Mózes adott az Istennel való szövetsé-g megkötésére. A szellem-történetileg is igen érdekes kifejtés központjában az a felfogás áll, hogy a szövetsé-g Isten ajándéka, míg az ember erre elkötelezettséggel válaszol: e szövetségnek megfelelően akar élni. A tanulmány azt az észrevételt is alapul veszi, hogy az öszö-vetségi világban Istent jelen-valónak tekintették, olyan is-lönböző szövetségkötések

révén feltárja magát. „A Bib-lia, írja Thorday Attila, Istent mindig az emberrel való kapcsolatában tekinti. Isten tehát mindig valakinek az Is-tene, aki kapcsolatban áll és mindig kapcsolatban akar maradni az emberrel (...)” A szerző a Jahve istennév kap-csán elemzi az istennév se-rolpét a kinyilatkoztatásban, valamint áttekinti a korabeli semita gondolkodás idő- és történelemszemléletet, hogy ezen az alapon fejtsse ki az emberek közötti, illetve Isten és ember közötti bibliai szer-ződéskötések jelentését.

„A „Katolikus teológiai ké-zikönyvek” sorozat az Agapé

kiadó új vállalkozása, amely-ben rendszerezett teológiai oktató és ismeretterjesztő munkákat kíván megjelenté-ni. A szegedi és újvidéki központi kiadó ennek kere-tében Amateca címmel olyan könyvsorozatokat indít, amely különöz nyelvű közegekből és kultúrkörökből származó te-ológiai munkákból a hazai teológiai képzéshez ad majd segítséget. A sorozat a svájci székhelyű Amateca révén a könyvek egyidejűleg angolul, franciául, lengyelül, né-metül, olaszul, spanyolul, portugálul és magyarul jelen-nek meg.

S. P. S.

Net-hírek

● **Munkatársunktól**
Híreinket az Interneten megjelenő Internetto Hírlevélből válogattuk (címe: http://www.idg.hu/internetto).

Kibernetikus hobbiállat

Japánban új high-tech di-vat hódít: a kibernetikus hobbiállat. A tojás méretű LCD-kijelzőn forgalomba hozott elektronikus madár iránt akkor a kereslet, hogy jelenleg csak a 16 dolláros ár hússzorosáért kapható a boltokban. A digitális mű-tyür neve „tamagocchi”, ami szeretetre méltó tojást jelent, ugyanis a vásárlás pillanatában csupán egy to-jást mutat a képernyő, amely 10 nap alatt kiképzelt és kicsírkéből felnőtt madárrá fejlődik. A madarat etetni kell és játszani kell vele a megfelelő gombok segítsé-gével, ezt vidám énekkel hálálja meg, ellenkező eset-ben pár nap alatt elpusztul. A Bandai játékgár eddig 350 ezer darabot adott el belőle, de hiánycikké vált, mert a várakozásokkal el-lentben nem csak a közép-iskolás lányok, hanem a tit-tizedeken keresztül gyógy-szerszedséssel javallott, ha a fo-gamzásgátlást is így oldják meg.

Elnök-fenyegető

Clinton halálisan meg-fenygették e-maillen. Az amerikai elnöknek küldött fenyegető elektronikus leve-let feltehetően két New Hampshire-i gimnazista írta. A titkosszolgálat kinyomoz-ta, hogy az e-mailt január 13-án a Profile High közép-iskola számítógéptermből küldték a Fehér Ház webol-dalaira. A két diák ellen nem indult eljárás, bünteté-sül a hónap végéig eltöltöt-ták őket az iskolalátogatás-tól, s nem használhatják többet a gimnáziumi inter-nettes számítógépet. A diá-kok saját állításuk szerint nem hitték, hogy az üzenet eljut az elnökhöz. Három hónapon belül ez már a har-madik halálos fenyegetés, ami New Hampshire-i diá-kok küldenek az elnöknek.

Műhold-gondok

Két műhold fellövését is elhalasztották, mert két hete néhány másodperccel az in-dítás után felrobbant a Lockheed Martin egyik 40 millió dolláros GPS (Global Positioning Satellite) mű-holdas helymeghatározó rendszerét szállító rakéta. A hordozó ugyanaz a McDon-nell Douglas által gyártott Delta II volt, ami a tervek szerint a most felbocsátásra váró, de már többszörösen késleltetett Iridium és Glo-balstar telekommunikációs műholdakat állítaná pályára. Közben az AT&T lemondott arról, hogy újra műk-ödsre bírja a január 11-én megbíósodott Telstar 401 jelű műholdját, amely töb-bek között az ABC, a Fox, a UPN és a PBS televíziós csatornák műsorát közvetít-tette.